

FÖR RENARE VATTEN LÄNGS SVEALANDS KUST

VERKSAMHETSPLAN

2020

FÖRORD

SVEALANDS KUSTVATTENVÅRDSFÖRBUND är en ideell medlemsstyrd förening som arbetar för renare vatten längs Svealands kust. Grundläggande för kustvattenvården är en samordnad övervakning vars resultat är av hög kvalitet och allmänt tillgängliga för SKVVF:s medlemmar, samt en samsyn om tolkningen av tillståndet i kustvattnet och om behovet av åtgärder.

MEDLEMMAR

Botkyrka	Länsstyrelsen i AB-län
Danderyd	Länsstyrelsen i C-län Stödjande
Haninge	Länsstyrelsen i D-län
Lidingö	Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund
Nacka	Skärgårdsstiftelsen
Norrtälje	SIKO (Skärgårdens intresseföreningars kontaktorganisation)
Nynäshamn	Östra Svealands Fiskevattenägareförbund
Sollentuna	Baltic Sea 2020
Solna	Stockholms universitets marina forskningscentrum
Stockholm	Mälarens Vattenvårdsförbund
Södertälje	Tyresåns vattenvårdsförbund
Täby	AstraZeneca
Tyresö	SITA Sverige AB (Koviks Återvinningsanläggning)
Vaxholm	NYNAS AB
Värmdö	SSAB – EMEA Oxelösund AB
Österåker	Söderenergi AB
Tierp	Rederiaktiebolaget Eckerö
Älvkarleby	Viking Line
Östhammar	Roslagsvatten AB
Nyköping	Stockholm Vatten & Avlopp
Oxelösund	Käppalaförbundet
Trosa	SYVAB (Sydvästra stockholmsregionens va-verksaktiebolag)
Region AB-län	SKB (Svensk Kärnbränslehantering AB)
Region C-län	AB SVAFO
VAS-rådet	Himmerfjärdens Naturvårdsförening

Innehållsförteckning

FÖRORD	2
Medlemmar	2
Innehållsförteckning	3
1.1 Förbundsstämma	4
1.2 Styrelse och presidium	4
1.3 Beredningsgrupp	5
1.4 Externa experter	5
1.5 Kontaktombudsgrupp	5
1.6 Informationsarbete	6
1.7 Kanslifunktion	6
1.8 Ekonomi och budget.....	7
2. VERKSAMHET	7
2.1 Verksamhetsplan och Handlingsprogram	7
2.2 Miljöanalysfunktion (MAF)	7
2.2.1 Basprogram	9
2.2.2 Reguljärt provtagningsprogram	9
2.2.3 Strategi	9
2.2.4 Underhåll och uppdatering av emissionsdatabas (EDB).....	10
2.2.5 Mät-databas (MDB)	11
2.3 Information	11
2.3.1 Kommunikation	11
2.3.2 Hemsida	12
2.3.3 Årsrapporten Svealandskusten 2020	12
3.3 Projekt.....	14
3.3.1 Planerad projekt: Marint skräp	14
3.3.3 Regionalt planeringsunderlag för toalettavfall från fritidsbåtar i Stockholms län	14
3.4 Samverkan med andra miljöövervakningsförbund	14

1. ORGANISATION OCH ANSVAR

Huvudansvar för administrativa arbetsuppgifter (kallelser, protokoll etc.) ligger i första hand på Svealands kustvattenvårdsförbunds (SKVVF) kansli.

1.1 Förbundsstämma

Förbundsstämman sammanträder en gång per år före april månads utgång. Extra förbundsstämma kan vid behov komma att sammankallas av styrelsen.

Förbundsstämman 2020

Fredag den 24 april kl. 10.00 – 12.00, Saturnus konferens, Hornsgatan, Stockholm

1.2 Styrelse och presidium

Extra möten läggs in då behov föreligger. Ett presidiummöte föregår varje styrelsemöte. Presidiet består av ordförande, vice ordförande och förbundssekreterare.

Styrelsens sammanträdestider

fredag 7 februari	kl. 10.30-14.15
fredag 27 mars	kl. 9.30-11.30
fredag 2 oktober	kl. 9.30-11.30
fredag 27 november	kl. 9.30-13.00

Presidiets sammanträdestider

fredag 24 januari	kl. 09.30-10.15
fredag 13 mars	kl. 09.30-10.15
fredag 4 september	kl. 13.30-14.15
Fredag 13 november	kl. 9.30-10.15

Styrelsen kommer att vid ett av de fyra planerade mötena bjuda in beredningsgruppen. Syftet är ökad förståelse och dialog.

1.3 Beredningsgrupp

Beredningsgruppen består av representanter från medlemmarna samt miljöanalysfunktionen. Beredningsgruppen skall bereda förslag till fleråriga handlingsprogram och omsätta förbundets handlingsprogram till underlag för en årlig verksamhetsplan. Beredningsgruppen ska även bereda ärenden till styrelsen och sammanträda senast två veckor före styrelsemöte samt vid behov. För 2020 planeras fyra sammanträden.

Nytt arbetssätt för 2020 är att beredningsgruppen kan genom en representant vid behov närvara vid presidiets sammanträde. Detta för att få till ett arbetssätt som bygger på tätare dialog, kunskapsutbyte och möjlighet att belysa problematik inom vattenvårdsarbetet längs Svealands kusten.

Beredningsgruppens sammanträdestider

Tisdag 14 januari kl. 09.30-12.00

Tisdag 3 mars kl. 09.30-12.00

Tisdag 25 augusti kl. 9.30- 12.00

Tisdag 20 oktober kl. 9.30-12.00

1.4 Externa experter

När det finns behov kommer externa experter att knytas till beredningsgruppen för att komplettera den kompetens som finns inom förbundet. Det kan gälla framtagning av mätprogram för andra variabler än de i förbundets löpande provtagning och olika modellsystem.

1.5 Kontaktombudsgrupp

För det kontinuerliga informationsutbytet med medlemmarna om förbundets verksamhet har varje medlemsorganisation utsett ett kontaktombud.

Två gånger per år sammankallas nätverket med förbundsmedlemmarnas kontaktombud, styrelsen och beredningsgruppen till kontaktombudsmöten. Syftet med dessa möten är att öka kunskapen om lokala och regionala aktiviteter inom kustvattenvården, men även för att

stärka och lyfta lokalt engagemang samt att underlätta kommunikationen mellan medlemmarna.

Kontaktombudsträff

Preliminärt datum:

26 maj 9.00-15.00

1.6 Informationsarbete

1.6.1 Svealandskust dagen

Nytt för året 2020 är uppdraget att arrangera och bjuda in till seminarium där man har förbundets rapport Svealandskusten i fokus. Detta möte kommer äga rum som ett förlängt kontaktombudsmöte där inbjudna är intresserade tjänstepersoner från medlemmar såväl som icke-medlemmar, förtroendevalda från förbundets styrelse såväl som externa. Programpunkter är förslagsvis artikelinnehåll av författare, medlemspresentationen med goda exempel som är tradition i rapporten och att det ges utrymme för samtal om både mätresultat och artiklar i rapporten. Rapporten är ett samarbete med Östersjöcentrum. Beredningsgruppen tillsammans med kansliet är ansvarig för att sätta ihop program där Östersjöcentrum tillfrågas.

Preliminärt datum: 26 maj 2020

Huvudansvar: Kansliet

Medverkande: Beredningsgruppen

1.7 Kanslifunktion

Förbundets har sitt kansli på Södermalmsallén 36 i Stockholm, i Kommunförbundet Stockholms Län (StorSTHLM) lokaler, och bemannas av en halvtidsanställd förbundssekreterare. Tillsviareavtal finns mellan förbundet och Storsthlm om kontorsrum samt grundläggande kanslifunktioner som ekonomi, posthantering, telefoni, arkivering och sammanträdeslokaler mm.

Kansliets förbundssekreterare ansvarar för förbundets löpande arbete såsom budgetarbete, upphandlingar, förbundsstämma, styrelse, deltagande i beredningsgrupp,

medlemskontakter, att anordna seminarier, skriva fram beslutsunderlag och bevaka avtal. Kansliet tar i samarbete med beredningsgruppen även fram verksamhetsplan, verksamhetsberättelse och handlingsplan.

1.8 Ekonomi och budget

Ekonomi administreras av Storsthlm. Ansvar för budgetarbetet har SKVVF:s kansli.

2. VERKSAMHET

2.1 Verksamhetsplan och Handlingsprogram

Verksamhetsplan för år 2021 ska tas fram under året. Dialog om handlingsprogram för 2021-2024 ska påbörjas under 2020 för att arbetas fram under 2021.

.

Huvudansvar: Kansliet

Medverkande: Beredningsgruppen

2.2 Miljöanalysfunktion (MAF)

Institutionen för Ekologi, Miljö och Botanik (DEEP -Department of Ecology, Environment and Plant Sciences) vid Stockholms universitet är ansvarig för förbundets miljöanalysfunktion under 2020. Arbetet med miljöanalys och kommunikation inom miljöanalysfunktion bedrivs i samverkan med Östersjöcentrum vid Stockholms universitet.

Miljöanalysfunktionens huvudsakliga uppgift är att beskriva och analysera miljötilståndet i Svealands kustvatten och öka kunskapen om hur naturliga och antropogena processer påverkar kustområdet. Miljöanalysfunktionen bidrar till underlag till åtgärdsprogram enligt vattendirektivet, genom att utvärdera bedömningsgrunder och bedöma åtgärders effektivitet med avseende på förbättring av miljötilståndet. Miljöanalysfunktionen ska också verka för en utökad samordning av recipientkontroll och miljöövervakning.

Miljöanalysfunktion har för sin verksamhet tillgång till databaser, modellverktyg, och webbplatsens presentationsverktyg, samt samverkan med externt finansierade forskningsprojekt för kunskapsuppbyggnad.

Delprojekt som syftar till att ta fram nya mätdata, uppdatera och utveckla databaser och presentationsverktyg, beskrivs under separata rubriker.

År 2020 kommer SKVVF:s miljöanalysfunktion att

- bedriva miljöövervakning i havsområdet från Lövstabukten i norr till Marsviken söder om Oxelösund för klassning av vattenkvalitet samt insamling av valideringsdata för modeller.
- utvärdera och utveckla SKVVF:s mätprogram. Mätprogrammet ska kommuniceras med förbundets medlemmar så att provtagningsprogram och mätpunkter kan anpassas för att fånga upp speciella behov.
- utvärdera erhållna resultat med avseende på behov inom vattenförvaltning och som valideringsdata för modeller och bedömningsgrunder m.m. Det grundläggande programmet kommer även 2020 att kunna utvidgas enligt länsstyrelsernas och andra intressenters önskemål.
- utvärdera egna resultat tillsammans med resultat från andra undersökningar för att ta fram en så konsistent bild som möjligt av miljötilståndet i våra kustvatten. Även biologiska variabler, särskilt de av stort intresse för allmänheten, t.ex. fisk kan komma att utvärderas.
- medverka vid framtagande av förslag till samordnade miljöövervaknings- och recipientkontrollprogram, t.ex. genom medverkan i arbetsgrupper, framtagande av specifika underlag och förslag till förändringar syftande till ökad samordning.
- om möjligt medverka i externa projekt finansierade med anslag från andra än SKVVF. Projekten kan röra forskning om och/eller utvärdering av miljötilståndet i kustzonen på uppdrag av myndigheter, kommuner och företag.
- Leverera data till nationell datavärd
- på begäran leverera data till förbundets medlemmar och, med godkännande från SKVVF, till andra aktörer.
- medverka i SKVVF:s beredningsgrupp.

2.2.1 Basprogram

Provtagningsprogram, databaser, modeller.

2.2.2 Reguljärt provtagningsprogram

Miljöövervakningsprogrammet fortsätter de synoptiska undersökningar som genomfördes första gången 2001. Under 2019 besöktes ett 180-tal stationer i juli och augusti, varav 85 för SKVVF:s räkning. Stationerna har valts så att vattenkvaliteten i mellanliggande havsområden kan skattas med hjälp av empiriska/statistiska och mekanistiska modeller. Under 2020 planeras programmet att, liksom de senaste sju åren, genomföras två gånger, i juli och augusti.

Undersökningen kommer att samla in den typ av data som efterfrågas inom vattenförvaltningen för att beskriva vattenkvaliteten i kustområden. Den kommer också att utgöra en viktig plattform för integrering av recipientkontrollprogram och utgöra en referens för dessa och för kommande biologiska undersökningar enligt vattendirektivets krav. Undersökningen 2020 omfattar samma variabler som tidigare ingått i de synoptiska undersökningarna (näringsämnen [NH_4 , NO_2+NO_3 , PO_4 , SiO_3 , Tot-N, Tot-P], klorofyll, syre/svavelväte, salt, temp [CTD-profil och manuellt], siktdjup, samt växtplankton på ca 30 stationer). Enligt Havs- och vattenmyndighetens bedömningsgrunder (HVMFS 2013:19) för vatten bör klassificering av vattenkvalitet baseras på minst 3 års observationer för att minska effekten av mellanårsvariation.

Syftet är också att utvidga valideringsunderlaget för olika kusthydrografiska och ekologiska modeller. Den ytvattenkartering, som nämns i förbundets policyförklaring, ingår som en delmängd, men är i sig otillräcklig som valideringsunderlag eftersom bassängerna även måste beskrivas vertikalt.

2.2.3 Strategi

Provtagningsstationerna har valts så att de mest påverkade områdena får den bästa horisontella upplösningen, d.v.s. lokaliseringen styrs av punktkällor. Detta ger en naturlig koppling till recipientkontrollprogrammen. Avståndet mellan stationer relaterades till salthaltsskillnaderna så att gradienter kan beskrivas.

I utvalda havsområden tas ytvattenprov (0,5 m djup) för analys av ovanstående variabler och en CTD-profil. Från 2010 inkluderas även högupplöst syreprofil. På 30 stationer tas

dessutom prov för analys av växtplankton och klorofyll med 10 m slangprovtagare. På alla stationer med vattendjup överstigande skiktningdjupet (termoklinen) tas även bottenvattenprov för analys av syre/svavelväte (vid högupplöst syreprofil endast svavelväte vid syrebrist). I större bassänger tas även vertikala profiler (var 5-10:e meter beroende på skiktning, glesare på större djup där förhållandena är mindre variabla).

Undersökningen kommer att genomföras med inhyrd mindre båt så att provtagning även kan göras i grunda och svårtillgängliga områden. Alla prover körs varje dag med bil till DEEP:s laboratorium på Stockholms universitet. Provtagningen beräknas ta minst 7 dagar med provtagning under dygnets alla ljusa timmar och utförs av två personer.

All provtagnings- och analysverksamhet är ackrediterad av SWEDAC. Laboratoriet vid DEEP deltar också i det europeiska interkalibreringsarbetet inom QUASIMEME, med bästa resultat.

Norra randen

Frekvent (månatlig) miljöövervakning av fria vattenmassan vid Norra randen, Ålands Hav, avslutades i brist på medel i december 2011 och har sedan dess provtagits enbart 2 gånger per år i samband med den synoptiska provtagningen i juli och augusti. Från och med 2018 återupptogs månatliga provtagningar med medel från nationell miljöövervakning (Havs- och Vattenmyndigheten). Mätningarna vid station Norra Randen (NR) i Ålands Hav kommer nu på nytt ge drivningsdata för kustoceanografiska modeller från SKVVF:s vattenområdes norra rand (vattnet som kommer från Bottenhavet), samt för beräkning av vattenutbyte och påverkan med hjälp av empiriska och mekanistiska modeller i det norra området. Övriga randområden täcks av data som insamlas inom den nationella miljöövervakningen (BY28, BY29, BY31 och B1).

2.2.4 Underhåll och uppdatering av emissionsdatabas (EDB)

Det huvudsakliga syftet med EDB:n är som underlag till åtgärdsprogram enligt vattendirektivet. EDB:n består i första hand av data över vatten- och närsaltstransport från punktkällor med utsläpp direkt till kustvattnet (t.ex. avloppsreningsverk, industrier, etc.) och från åmynningar. Under 2020 kommer EDB:n att uppdateras med i första hand data från 2019 samt andra saknade data.

2.2.5 Mätdatabas (MDB)

Mätdata- och emissionsdatabaserna är centrala för förbundets hela verksamhet. Dessa kräver kontinuerlig uppdatering och utvidgning till att omfatta all för förbundet nödvändig information. Kvalitetsuppgifter, d.v.s. information om metoder och mätosäkerheter finns också i stor utsträckning införda i databasen och kan laddas ner tillsammans med data.

Under 2020 kommer databasen att uppdateras och kompletteras med mätdata och kvalitetsinformation från 2019 samt andra saknade data.

2.3 Information

Förbundet kommer att verka för utåtriktad verksamhet gentemot medlemmarna.

Hemsidan är huvudkanalen för inhämtning av information om förbundets verksamhet men sociala medier är ett viktigt komplement till den traditionella hemsidan för att få nya besökare. Med aktivt användande av sociala medier, och då främst Facebook kan verksamheten göras mera transparent och inkluderande. Även inspelningar av föreläsningar som tex kontaktombudsträffar och Svealandsdagen är prioriterad för att möjliggör för flest möjligt att ta del av det som förmedlas.

2.3.1 Kommunikation

Förbundet arbetar med kommunikation kring verksamhetsmålen och att tydliggöra dessa genom dialog med medlemmar samt internt. Förbundet är en medlemsorganisation och kontinuerlig kommunikation kring medlemmarnas behov och medlemsnytta är därför grundläggande.

Viktiga steg i den processen är att:

- Tydliggöra och kommunicera kring förbundets syfte och långsiktiga verksamhetsmål.
- Lyssna in medlemmarnas synpunkter via kontaktombuden vad rör förbundets verksamhet generellt.
- Vid förbundets sammanträden tex. kontaktombudsmöten ta in synpunkter om önskemål för träffar och dessa ska utformas utifrån medlemmarnas önskemål.

2.3.2 Hemsida

Hemsidan innehåller befintliga databaser, modellverktyg, medlemsförteckning, protokoll och rapporter samt information om aktuella aktiviteter i förbundet. En ny hemsida gjordes under 2019. Från denna sida ska rapporten Svealandskusten spridas och sidan ska vara en startpunkt för kunskap för frågor som rör miljöövervakningen och även att det för medlemmar ska vara lätt att hitta till förbundets kalendarium, rapporten Svealandskusten, handlingar, protokoll och dokumentation från kontaktombudsmöten. Hemsidan kommer att kompletteras med användandet av sociala medier som ska hänvisa till hemsidan som är huvudkanalen för förbundets information.

”Svealandskusten.se” är en kompletterande del av hemsidan i samarbete med Östersjöcentrum. Sex kommuner (Östhammar, Stockholm, Nacka, Nyköping, Trosa och Vaxholm) presenteras på sajten. Målsättningen är att Svealandskusten.se slutligen ska beskriva förbundets kärnfråga tydligt för externa besökare och medlemmar.

Svealandskusten.se innehåller en fördjupad analys av tillståndet i Svealands kustvatten med kartor och diagram. Alla figurer, kartor och diagram är kommenterade och analyserade i en förklarande text.

2.3.3 Årsrapporten Svealandskusten 2020

En årsrapport om miljö tillståndet i Svealands kustvatten ska tas fram under våren och presenteras på stämman. Miljö tillståndet utvärderas bland annat i förhållande till de bedömningsgrunder som tagits fram för vattendirektivet. Målsättningen är att rapporten skall omfatta de tre biologiska samt de fysisk-kemiska bedömningsgrunderna. Rapporten formges som tidigare enligt förbundets grafiska profil och struktur och innehåll ses över.

Detta år kommer flera exemplar skickas till medlemmar som är kommuner och med en uppmaning att sprida vidare. Det kommer också arrangeras seminarium för att belysa rapporten Svealandskustens innehåll. Se punkt 1.6.

Medverkande: Tryckeriet (Grön idé), Beredningsgruppen, Miljöanalysfunktionen

Tid: Klar april 2020. Huvudansvar: Miljöanalysfunktionen

3. SAMARBETS- OCH UTVECKLINGSPROJEKT

3.1 Utveckling av förbundets modellsystem

Förbundet har under de senaste åren tittat på olika modellansatser men driver för närvarande ingen egen utveckling av avancerade modeller, eftersom det finns nationell modellutveckling. Resultat av enklare modellansatser som presenterades i årsrapporten 2018 kommer följas upp med nya resultat för Stockholms innerskärgård i årsrapporten 2020.

Huvudansvar: Kansliet, Beredningsgruppen samt Miljöanalysfunktionen.

3.2 Utveckling av samordnat provtagningsprogram

Ett samordnat provtagningsprogram för Oxelösund har tagits fram, där SSAB, Oxelösunds hamn och Oxelö Energi medverkar. Samordning sker även med Nynäshamns kommun, Nacka kommun, Haninge kommun, Nyköpings kommun och Sydvästra Storstockholms VA-verksaktiebolag (SYVAB) för Himmerfjärden och angränsande fjärdar. Därutöver finns även ett nära samarbete med Stockholm Vatten.

Under 2018 har Miljöanalysfunktionen medverkat i diskussion och med ett preliminärt förslag till SRK i Östhammarsfjärden. Under 2020 kommer Miljöanalysfunktionen följa upp detta och med stöd av beredningsgruppen fortsätta inventera intresse och möjligheter till samordning genom kontakter med verksamhetsutövarna för att lära känna aktuella utförare/beställare av recipientkontroll. Med anledning av avslutandet av AstraZenecas recipientkontroll finns det särskilt skäl att se över behovet av ny samordning samordnad recipientkontroll i Igelstaviken och Hallsfjärden samt möjligen även Järnafjärden. Det finns även anledning att bevaka vilket kontrollprogram som tas fram i och med den nya Landsortsfarleden (Landsort-Södertälje) som planeras att anläggas med start 2020.

Miljöanalysfunktionen skall medverka till att ett samordnat provtagningsprogram gradvis växer fram. Arbetet är långsiktigt.

Huvudansvar: Miljöanalysfunktionen och kansli.

3.3 Projekt

3.3.1 Planerad projekt: Marint skräp

Förbundet planerar att under 2020 påbörja ett informationsarbete i projektformat kopplat till nedskräpning och marint skräp. En projektansökan påbörjades under 2019. Fortsatt utveckling av denna ansökan kommer att göras under 2020 i syfte att påbörja arbete.

3.3.2 Planerad projekt: Affisch "Fiskar i Stockholms skärgård"

Den populära "Fiskar i Stockholms skärgård" har tagit slut och under 2020 kommer förbundet undersöka möjligheterna av att göra en ny upplaga av denna affisch i ett samarbete med andra aktörer.

3.3.3 Regionalt planeringsunderlag för toalettavfall från fritidsbåtar i Stockholms län

Projektet är avslutat men förbundet kommer fortsätta att verka för att sprida slutsatserna och informationsmaterialet från projektet även under 2020.

Under 2020 drev förbundet ett projekt riktad för att underlätta för bättre hantering av toalettavfall i Svealands kustvatten tillsammans med Transportstyrelsen samt kommunerna Vaxholm, Värmdö, Norrtälje, Haninge, Österåker, Östhammar, Nyköping (Södermanland) med medel från Stockholms Läns Landsting Skärgårdsanslag.

3.4 Samverkan med andra miljöövervakningsförbund

Utveckla samarbetet med andra miljöövervakningsförbund om samverkan och nyttjande av varandras resurser för gemensamma ändamål, t.ex. Östra Sveriges Luftvårdsförbund, Mälarens Vattenvårdsförbund och andra.

Förbundet har även fortlöpande kontakt med andra vattenvårdsförbund, både inom och utanför tillrinningsområdet för Svealandskusten, för erfarenhetsutbyte och ev. projektsamordning och deltar i nätverksträffar som anordnas.

Huvudansvar: Presidiet, Kansliet, Beredningsgruppen samt Miljöanalysfunktionen.

Svealands kustvattenvårdsförbund

Box 38145

100 64 STOCKHOLM

Besöksadress: "Fatburen", Södermalmsallén 36, 5 tr

Tel. 08-5800 2101

e-post: frida.eik-ohman@skvuf.se

Hemsidor: www.LuftochKust.se

www.skvuf.se

www.svealandskusten.se

Facebook: www.facebook.com/skvuf

Twitter: [@LuftochKust](https://twitter.com/LuftochKust)

Organisationsnummer 802409-5195